

Sygn. akt II PK 230/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z powództwa K. J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w W.
o nagrodę jubileuszową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 26 lutego 2020 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.
z dnia 24 maja 2018 r., sygn. akt VI Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1350 zł
(jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego powoda w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 maja 2018 r., VI Pa (...), Sąd Okręgowy w B., w sprawie z powództwa K. J. o nagrodę jubileuszową, oddalił apelację pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 października 2017 r., którym zasądzono na rzecz powoda kwotę 35.600 zł tytułem nagrody jubileuszowej wraz z ustawowymi odsetkami. Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia stanu faktycznego dokonane przez Sąd pierwszej instancji, wedle których powód był pracownikiem pozwanego w okresach: od dnia 1 lipca 1993 r. do dnia 21 czerwca 1998 r., od dnia 25 stycznia 1999 r. do dnia 29 lutego 2008 r. i od

dnia 1 sierpnia 2010 r. do dnia 29 grudnia 2016 r. Stosunek pracy został rozwiązany w drodze porozumienia stron, w związku z przejściem powoda na emeryturę. Wynagrodzenie powoda na stanowisku Zastępcy Dyrektora Oddziału pozwanego w B. wynosiło we wrześniu 2014 r. 8.900 zł miesięcznie, a jego czterokrotność dawała kwotę 36.500 zł. Powód był objęty Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy dla pracowników ZUS, a na podstawie jego § 16 pracownikom przysługiwała nagroda jubileuszowa. W oświadczeniu z dnia 31 stycznia 2000 r. powód wybrał sposób ustalenia uprawnienia do nagrody jubileuszowej według zasady uzależniającej jej przyznanie od ogólnego stażu pracy. Pomimo dwukrotnego rozwiązania stosunku pracy pozwany nigdy nie żądał złożenia nowego oświadczenia. W dniu 1 września 2004 r. pozwany wypłacił powodowi nagrodę jubileuszową z okazji 35 lat pracy zawodowej, przyjmując do wyliczeń ogólny staż pracy powoda. Na dzień 1 września 2014 r. łączny staż pracy powoda wynosił 45 lat. Pozwany pracodawca odmówił wypłaty nagrody jubileuszowej za 45 lat pracy, powołując się na fakt, że powodowi przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej jedynie na podstawie zakładowego stażu pracy, a nie na podstawie ogólnego stażu pracy, wobec przerwania ciągłości zatrudnienia w dniu 29 lutego 2008 r. (rozwiązanie stosunku pracy). Sąd Okręgowy podzielił ocenę Sądu pierwszej instancji, że powód nabył prawo do nagrody jubileuszowej za 45 lat pracy, liczonej według ogólnego stażu pracy.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości, skargą kasacyjną pełnomocnik organu rentowego, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez; niezastosowanie art. 240 § 1 k.p., 241⁶ § 1 k.p., 241¹¹ § 1 pkt 2 k.p. i § 3 k.p. w związku z art. 9 § 1 k.p. w związku z art. 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. poprzez przyznanie powodowi nagrody jubileuszowej uzależnionej od stażu pracy ogółem, wbrew zasadom wynikającym z przepisów prawa wewnątrzzakładowego oraz praktyce wypracowanej w ZUS w następstwie dokonania przez Sąd dowolnej i błędnej wykładni § 16 Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników ZUS dotyczącego nagrody jubileuszowej; błędnej wykładni i zastosowaniu art. 11² k.p. i art. 11³ k.p. w związku z art. 18^{3a} § 1 i 18^{3c} k.p. dotyczących zasady równego traktowania oraz niedyskryminowania pracowników poprzez uznanie, że sytuacja powoda jest specyficzna (notabene bez uzasadnienia na czym polega owa

specyfika), i że nie można jej porównywać do sytuacji, w której inne osoby zatrudniające się w Zakładzie po wygaśnięciu Regulaminu Wynagradzania nie otrzymały nagrody jubileuszowej z ogólnego stażu pracy, podczas gdy zasada równego traktowania pracowników odnosi się do traktowania osób znajdujących się w porównywalnych sytuacjach, a w konsekwencji brak było podstaw żeby przyznać powodowi więcej uprawnień i korzyści niż posiadają inne osoby znajdujące się w porównywalnej do powoda sytuacji; błędnej wykładni i zastosowaniu art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 77² § 3 k.p. poprzez błędne odniesienie reguł dotyczących oświadczeń woli do wykładni aktów wewnątrzzakładowych o charakterze normatywnym (Regulaminu Wynagradzania oraz ZUZP) i przyjęcie, że nadal obowiązuje oświadczenie powoda o wyborze nagrody jubileuszowej według ogólnego stażu pracy, złożone na podstawie Regulaminu Wynagradzania, który stanowił że wyżej wymienione oświadczenie zachowuje moc wiążącą jedynie przez okres nieprzerwanego zatrudnienia w ZUS (co zostało również powtórzone w § 16 ust. 12 ZUZP dla Pracowników ZUS), podczas gdy powód nie był osobą nieprzerwanie zatrudnioną w ZUS, a w konsekwencji złożone przez niego w 2000 r. oświadczenie straciło moc obowiązującą; niezastosowanie § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz.U. Nr 62, poz. 286 ze zm.), w związku z art. 22 § 1 k.p. poprzez powoływanie się na nieaktualne oświadczenie powoda znajdujące się w jego aktach osobowych, podczas gdy logicznym i wynikającym z zasad prawa pracy jest, że ustalone pomiędzy stronami warunki zatrudnienia obowiązują w trakcie trwania stosunku pracy, zaś z chwilą ponownego zatrudnienia strony mogą dowolnie modyfikować treść nowego stosunku pracy, zaś sam fakt przechowywania poprzednio złożonego oświadczenia w aktach osobowych stanowi jedynie realizację obowiązku wynikającego z przepisów powszechnie obowiązujących i nie może być podstawą ustaleń, że takie oświadczenie nadal obowiązuje; błędne zastosowanie art. 481 § 1 i 2 k.c. poprzez zasądzenie na rzecz powoda odsetek z mocą wsteczną, w sytuacji gdy nie można uznać, że pozwany opóźniał się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, zważywszy na treść przepisów wewnątrzzakładowych oraz

okoliczności niniejszej sprawy. Zarzucił także naruszenie przepisów postępowania – art. 227 k.p.c. w związku z art. 380 k.p.c. w związku z art. 217 § 1 k.p.c. w związku z art. 162 k.p.c. poprzez nietrafne oddalenie wniosku dowodowego z przesłuchania świadka i uznanie, że okoliczności takie, jak ubieganie się przez powoda o wypłatę nagrody, czy też zasady i praktyka wypłacania nagród jubileuszowych mają znaczenie jedynie drugoplanowe i dla rozstrzygnięcia sprawy nie mają istotnego znaczenia, podczas gdy powyższe okoliczności były kluczowe dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, zaś wypracowane zwyczaje i praktyka obowiązujące w zakładzie pracy stają się swoistym prawem zakładowym, a zatem brak było podstaw do uznania że nie mają one dla sprawy istotnego znaczenia; art. 382 k.p.c. w związku z 391 k.p.c. przez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i nierozważenie całości materiału dowodowego. W szczególności dotyczy to wydania wyroku jedynie w oparciu o pobieżną interpretację stanu prawnego w oparciu o błędną wykładnię postanowień ZUZP dla Pracowników ZUS dotyczących nagrody jubileuszowej, z pominięciem okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

We wniosku o rozpoznanie skargi kasacyjnej pełnomocnik wnioskodawczy wskazał na jej oczywistą zasadność, z uwagi na rażące naruszenie przez Sąd Okręgowy prawa materialnego oraz przepisów postępowania. Zdaniem pełnomocnika Sąd Okręgowy dokonując dowolnej i błędnej interpretacji stanu prawnego, przyznał powodowi w zaskarżonym wyroku nagrodę jubileuszową za 45 lat stażu pracy ogółem w oparciu o nieobowiązujący już Regulamin Wynagradzania Pracowników ZUS oraz oświadczenie złożone przez powoda na jego podstawie, co doprowadziło do przyznania powodowi więcej uprawnień niż posiada każdy inny pracownik ZUS znajdujący się w analogicznej jak powód sytuacji, a w konsekwencji naruszenia zasady równego traktowania pracowników. Powyższe spowodowało wydanie przez Sąd oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, co uzasadnia wniosek o przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę pełnomocnik powoda wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeśli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje na oczywistą zasadność skargi (tak jak w ocenianej sprawie), to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest pogląd, że wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) - jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - wymaga przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050).

Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania - z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16

września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13 - LEX nr 1380967).

Pełnomocnik organu rentowego wskazał w skardze, że podstawą przyjęcia jej do rozpoznania jest to, że jest ona oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący skutecznie wykazał, że złożona skarga jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy związany jest stanem faktycznym ustalonym przez sądy rozpoznające daną sprawę merytorycznie, zaś podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Tymczasem skarżący wprost wskazuje, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie wynika z błędnej oceny dowodów dokonanej przez Sądy. W tym miejscu należy przypomnieć, że skarga jest oczywiście zasadna w sytuacji, gdy sąd dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, które jest poważne i oczywiste, a nie wtedy, gdy sąd dokonał oceny dowodów niezgodnej ze stanowiskiem jednej ze stron.

Należy nadto zauważyć, że stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy dotyczy zarówno stanu prawnego, jak i stanu faktycznego opartego na dowodach i oświadczeniach stron zaprezentowanych do chwili zamknięcia rozprawy. Przy czym, zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, chodzi tu o stan rzeczy ustalony przez sąd zgodnie z właściwymi regułami procesowymi, nie

zaś o obraz okoliczności wynikający z twierdzeń strony, niepoddanych zabiegom służącym dokonywaniu ustaleń faktycznych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 108/14, LEX nr 1640246).

W związku z powyższym, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).